

Gemensam nordisk rapport

Nätpoteksmarknaden i Norden

Svensk sammanfattning

Kapitel 8 Jämförelse av nätpoteks-
marknaderna i de nordiska länderna

Utdrag

Det här dokumentet innehåller ett utdrag ur rapporten "Online pharmacy markets in the Nordics" som de nordiska konkurrensmyndigheterna gemensamt har tagit fram (publicerad 14 april 2021).

Du kan läsa hela rapporten på vår webbplats
<https://www.konkurrensverket.se/publikationer/>

Sammanfattning

De nordiska länderna (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige) är bland världens mest digitaliserade länder. Finland, Sverige och Danmark var rankade topp tre bland EU-länderna enligt det senaste indexet för digital ekonomi och digitalt samhälle (DESI).¹ Island² och Norge³ har också rankats högt enligt DESI när jämförelser har gjorts av digitaliseringen i länder världen över.

Även om de nordiska länderna har uppnått en hög nivå av digitalisering i sina samhällen finns det också skillnader mellan länderna. En skillnad, som är i fokus för denna rapport, märks i e-handel av läkemedelsprodukter. Läkemedelsprodukter är viktiga för konsumenters välmående. Traditionellt sett har distributionen av läkemedel till konsumenter skötts genom ett väl reglerat nätverk av fysiska apotek. Den stränga regleringen av marknaden implementerades för att tillse att säkra och lättillgängliga läkemedel fanns till överkomliga priser, men har också begränsat konkurrensen inom apotekssektorn. Eftersom regleringen för apotek skiljer sig åt mellan de nordiska länderna har detta också lett till olika marknadsförhållanden för nätapotek.

Även om konsumenterna i alla de nordiska länderna är aktiva näthandlare⁴ har skillnader i reglering av sektorn lett till väldigt olika nätapoteksmarknader i dessa länder. Storleken på nätapoteksmarknaden varierar mellan de nordiska länderna, delvis på grund av de olika regleringarna. Avregleringen av apoteksmarknaderna i vissa länder har lett till en snabb tillväxt på nätapoteksmarknaderna, om än från låga nivåer. Ökningen av nätförsäljning av läkemedel har skett under senare år, i takt med att konsumenter har blivit mer vana vid e-handel.

Den här rapporten skrivs under en tid präglad av covid-19-pandemin. Pandemin har dramatiskt förändrat e-handelslandskapet, även för apotekssektorn. Nätapotek har visat sig vara ett bra alternativ till fysiska apotek. Konsumenter som använder nätapotek kan lätt upprätthålla social distansering och få sina läkemedel levererade till sina hem. På grund av pandemin har efterfrågan på nätapotekstjänster ökat betydligt i många länder. Det är också troligt att detta har skapat permanenta förändringar i vissa konsumenters preferenser; efterfrågan torde därför förbli högre i framtiden.

Eftersom nätapoteksmarknaderna genomgår en snabb tillväxtfas anser de nordiska konkurrensmyndigheterna att dessa marknader borde undersökas närmare. Denna rapport beskriver nuläget för nätapoteksmarknaderna i de nordiska länderna, de huvudsakliga utmaningarna som syns på dessa marknader och tänkbara metoder för

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-economy-and-society-index-desi> (besökt 26 november 2020).

² <https://eufordigital.eu/wp-content/uploads/2019/10/Digital-Economy-and-Society-Index-DESI-2018.pdf> (besökt 26 november 2020).

³ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=66927 (besökt 26 november 2020)

⁴ Se t.ex. <https://www.postnord.com/siteassets/documents/media/publications/e-commerce-in-europe-2020.pdf> (besökt 26 november 2020).

att förbättra förhållandena på marknaden till konsumenternas gagn. Dessutom diskuteras i rapporten hur reglering av sektorn i de olika nordiska länderna kan förhindra eller stävja konkurrens på nätapoteksmarknaden.

Med grund i erfarenheter från mer avreglerade marknader verkar det troligt att nätapotek kommer att öka konkurrensen i sektorn och öka tillgängligheten av apotekstjänster. På vissa marknader ser man att reglering som knyter nätapotek till drift av fysiska apotek motverkar utveckling av nätapoteksmarknaden, eftersom sådan reglering förhindrar renodlade nätapotek från att komma in på marknaden.

Finland är ett gott exempel på långsam marknadsutveckling – apotek som drivs endast på nätet är inte tillåtna, vilket begränsar storleken på nätmarknaden. Enligt en uppskattning omfattar den totala e-handelsmarknaden i Finland omkring 2,8 miljarder euro.⁵ Nätapoteksmarknaden uppgår till omkring 10–20 miljoner euro, vilket motsvarar mindre än en procent av den totala e-handelsmarknaden.⁶ Som jämförelse kan sägas att den svenska e-handelsmarknaden har uppskattats till minst 9 miljarder euro.⁷ E-handel med läkemedelsprodukter omfattar omkring 500–600 miljoner euro,⁸ vilket motsvarar omkring 5–6 procent av den totala e-handelsmarknaden. Även med hänsyn tagen till det faktum att Sverige har ungefär dubbelt så stor befolkning som Finland är det tydligt att utvecklingen av nätförsäljning av läkemedelsprodukter ser väldigt olika ut i de två länderna.

Dessutom krävs reformer i den övergripande apoteksregleringen för att förverkliga nätapotekens fördelar. Potentiellt viktiga faktorer är exempelvis reformer av reglerna för marknadsinträde, ägarskap och prisreglering. Nätapotek har en stor potential att erbjuda apotekstjänster på ett mer effektivt sätt, vilket regleringen borde främja. Eftersom alla nordiska länder redan har höga nivåer av e-handel borde länderna också vara väl rustade för att vidareutveckla sina respektive nätapoteksmarknader.

Det är också uppenbart att länder bör lära sig av varandra om de bästa metoderna för att utveckla apoteksmarknadsregleringen. Exempelvis kan erfarenheter från Sverige, det land som kan anses ha kommit längst i sin avreglering av marknaden, vara värdefulla för andra länder som överväger att reformera apoteksmarknaden. Dock kan konkurrensmyndigheter inte uppnå reformer i apoteksmarknader på egen hand, eftersom apoteken regleras av sektorsspecifika regleringar. Därför måste arbetet och dialogen omfatta fler än konkurrensmyndigheterna.

⁵ <https://www.postnord.fi/siteassets/raportit/verkkokauppa-pohjoismaissa/verkkokauppa-pohjoismaissa-2019.pdf> (besökt 29 mars 2021).

⁶ Detta är en uppskattning gjord innan covid-19-pandemin, vilken vi använder i denna rapport. Se detaljer i avsnitt 4 i denna rapport.

⁷ <https://www.postnord.fi/siteassets/raportit/verkkokauppa-pohjoismaissa/verkkokauppa-pohjoismaissa-2019.pdf> (besökt 29 mars 2021).

⁸ Se detaljer i avsnitt 7 i denna rapport.

8 Jämförelse av nätpoteksmarknaderna i de nordiska länderna

I detta avsnitt sammanfattar vi och jämför några av de huvudsakliga dragen i nätpoteksmarknaderna i de nordiska länderna. Vi sammanfattar också i korthet de huvudsakliga förslagen för varje land, i syfte att skapa en övergripande bild av hur nätpoteksmarknaden kan utvecklas i respektive nordiskt land.

8.1 Sammanfattning av nätpoteksmarknaderna

I Tabell 8.1 presenterar vi en sammanfattning av huvuddragen hos nätpoteksmarknaderna i de nordiska länderna. Vi kan lyfta fram några centrala skillnader mellan länderna. För det första finns skillnader i om länderna tillåter renodlade nätpotek, utan koppling till fysiska apotek. Sverige och Danmark tillåter sådana renodlade nätpotek. Finland, Norge och Island har däremot knutit licenser för att driva näthandel till fysiska apotek. I dessa länder är det inte möjligt att driva ett renodlat nätpotek.⁹ Sett ur konkurrenspolitiskt hänseende är detta en ganska betydande skillnad mellan länderna. Särskilt i Sverige har nätpoteken kunnat utöva konkurrenstryck mot traditionella apotek och har redan fått en marknadsandel om 10–20 procent.

Den andra stora skillnaden mellan länderna är rollen för andra försäljare av läkemedelsprodukter. Länderna har vitt skilda regler kring detta. Sverige och Norge är mest avreglerade i detta hänseende, även om försäljning utanför apotek begränsas till receptfria läkemedel i dessa länder. I Sverige kan försäljare som inte är apotek även sälja receptfria läkemedel på nätet. I Sverige sätter varje försäljare själv priserna för alla typer av receptfria läkemedel. Priskonkurrens för receptfria läkemedel i Sverige har lett till lägre priser generellt, vilket är positivt för konsumenterna. I Danmark, Norge och Island går det att sälja ett begränsat urval av receptfria läkemedel utanför apotek (i fysiska butiker och på nätet). Dock kräver detta en licens från den inhemska läkemedelsmyndigheten.

För det tredje tycks det vara mycket svårt att uppskatta storleken på nätpoteksmarknaderna i de nordiska länderna i dagsläget.¹⁰ Ett undantag för detta är i Sverige. Detta beror delvis på den aktiva tillsynen av marknaden som utförs av de svenska myndigheterna. Ett skäl kan vara att marknaderna inte har utvecklats systematiskt i många av de andra länderna och att tillsynen av marknaderna därför inte har varit särskilt detaljerad. Detta är en aspekt som bör utvecklas för att skapa en bättre förståelse för läget på nätmarknaderna. Dessutom ser vi i de tidigare avsnitten om de respektive länderna att nätpoteksmarknaderna fortfarande är

⁹ I Danmark har endast två licenser för att driva renodlade nätpotek lämnats.

¹⁰ Uppskattningen för den finländska marknaden är mycket grov; inga exakta siffror finns tillgängliga från några officiella källor.

nationellt segmenterade, och att det inte finns några gränsöverskridande aktörer på marknaderna. Detta beror på de olika regleringarna som finns i de olika länderna.

Slutligen visar jämförelsen att nätapoteksmarknaderna är i väldigt olika utvecklingsstadier. Skillnaderna förklaras till stor del av de olika angreppssätten som länderna har använt för avreglering av marknaden och reglering av nätapotek.

I jämförelser mellan länderna måste hänsyn tas till vissa särdrag hos marknaderna som påverkar nätapotekens verksamhet. Exempelvis har det marknadsledande nätapoteket i Sverige, Apotea, ett mycket starkt varumärke och har fokuserat på att sälja billiga generika inom det receptfria segmentet, vilket har bidragit till betydande prissänkningar jämfört med de produkter av originalvarumärken som apotekskedjorna har i sina sortiment. Således bör man, vid detaljerade jämförelser av nätapoteksmarknaderna i de nordiska länderna, ta hänsyn till det läkemedelssortiment som nätapoteken erbjuder. Länderna har också olika system implementerade för exempelvis återbetalning av läkemedelskostnader till konsumenter och nivån av priskonkurrens skiljer sig rejält mellan länderna. Exempelvis är priskonkurrens mellan apotek för närvarande inte tillåten i Finland. Det begränsar möjligheterna för nätapotek att tillföra större nytta för konsumenterna.

Tabell 8.1 Jämförelse av nätapoteksmarknaderna i de nordiska länderna

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Start för nätapoteksmarknaden	Möjligheten till nätförsäljning har alltid funnits för apotek. År 2015 blev det möjligt att driva renodlade nätapotek.	Nätmarknaden har funnits i ungefär tio år.	Nätapotek dök upp på marknaden under 2019.	Nätförsäljning av receptfria läkemedel sedan 2010. Nätförsäljning av receptbelagda läkemedel sedan 2016.	Sedan 2006, men marknaden började utvecklas under 2011.
Uppskattning av marknadens storlek	Det finns ingen exakt uppskattning eftersom omsättning från nätförsäljning tas upp i apotekens totala omsättning.	En grov uppskattning av marknadens omsättning: 10–20 miljoner euro..	Svår att bedöma, men troligen bara en liten bråkdel, mindre än tio procent.	Det finns ingen exakt uppskattning eftersom omsättning från nätförsäljning tas upp i apotekens totala omsättning.	Marknadens omsättning var 5,6 miljarder kronor under 2019.
Antal marknadsaktörer på nätmarknaden	År 2020 fanns omkring 95 apotek som sålde läkemedelsprodukter på nätet, med skiftande närvaro på nätmarknaden. Dessa ägdes av omkring olika 81 marknadsaktörer (både fysiska apotek och renodlade nätapotek).	En större apotekskedja, omkring 100 enskilda farmaceuter med skiftande närvaro på nätmarknaden.	I maj 2020 fanns 27 registrerade nätbutiker som sålde läkemedel. Många av dem tillhör någon av de två största apotekskedjorna.	Femton registrerade apotek, men bara några få av dem säljer receptbelagda läkemedel.	Nitton godkända nätapotek, av vilka femton bedriver e-handel på sina plattformar. Ett av nätapoteken är ett djurapotek.
Receptfria läkemedel på nätet	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.
Receptbelagda läkemedel på nätet	Ja.	Ja, men inte på alla apotek.	Ja, men inte alla läkemedel.	Ja, men inte på alla apotek.	Ja.
Renodlade nätapotek	Ja, två renodlade nätapotek.	Nej.	Nej.	Nej.	Ja, tre renodlade nätapotek.

Andra försäljare som säljer läkemedel (på nätet)	Nej, endast apotek kan sälja receptbelagda läkemedel och vissa receptfria läkemedel. Ett mindre urval receptfria läkemedel kan säljas även utanför apotek.	Nej, endast apotek kan sälja läkemedel.	Nej, endast apotek kan sälja läkemedel.	Ja. Genom "LUA"-ordningen kan livsmedelsbutiker sälja receptfria läkemedel. Några livsmedelsbutiker säljer även receptfria läkemedel på nätet.	Ja, men endast receptfria läkemedel.
---	--	---	---	--	--------------------------------------

Utöver att jämföra nätapoteksmarknaderna i de respektive länderna är det till nytta att jämföra marknaderna i en större e-handelskontext. Därför kommer vi nu att titta på de totala e-handelsmarknaderna i de nordiska länderna. Till detta använder vi tre rapporter från logistik- och transportföretaget PostNord. Rapporterna är:

- a) En helårsrapport om de nordiska länderna, som beskrev situationen under 2018.¹¹
- b) En rapport som omfattade det första halvåret 2019 i de nordiska länderna.¹²
- c) En rapport från 2020 som omfattade hela Europa, inklusive de nordiska länderna.¹³

När rapporterna togs fram hade covid-19-pandemin ingen effekt på det som beskrivs i de två förstnämnda rapporterna. Den europeiska rapporten, som omfattade de nordiska länderna, togs däremot fram senare och det är således möjligt att covid-19-pandemin hade en viss inverkan på dess resultat. Tyvärr har Island inte tagits med i undersökningarna som PostNord har företagit. Vi sammanfattar några av rönen från rapporterna översiktligt i tabell 8.2.¹⁴

PostNord har uppskattat att den nordiska e-handelsmarknaden omfattar ungefär 22,4 miljarder euro år 2018. Sverige bidrog till denna siffra med omkring 9 miljarder euro. Sett till befolkning är den svenska ekonomin ungefär dubbelt så stor som vart och ett av de andra länderna. Sverige har omkring tio miljoner invånare, medan Danmark, Finland och Norge har ungefär 5,5 miljoner invånare vardera. Det är således anmärkningsvärt att Finland tycks ha en betydligt mindre nätmarknad än Norge och Danmark, trots ungefär jämnstora befolkningar. I varje land är internetanvändningen och andelen av befolkningen som har handlat på nätet generellt sett höga (rapporteras ej i tabell 8.2).

Intressant nog visar den rapport som avser det första halvåret 2019 att konsumenter i Sverige tycks lägga mindre pengar per månad på skönhets- och hälsoprodukter än konsumenter i andra länder, vilket skulle kunna tyda på en lägre prisnivå för sådana produkter i Sverige. Stringenta slutsatser om läkemedelsprodukter är svåra att dra, eftersom vi inte har närmare kunskap om vilka produktkategorier som omfattas av dessa siffror.

I den europeiska rapporten redovisas läkemedelsprodukter som en separat produktkategori, skild från skönhets- och hälsoprodukter. Läkemedelsprodukter köps enligt denna rapport oftare på nätet i alla länder numera, troligen som ett resultat av covid-19-pandemin. I Sverige är läkemedel den vanligaste produktkategorin för konsumenternas nätköp, enligt denna rapport.

¹¹ <https://www.postnord.fi/siteassets/raportit/verkkokauppa-pohjoismaissa/verkkokauppa-pohjoismaissa-2019.pdf> (på finska, besökt 3 februari 2021).

¹² https://www.postnord.com/siteassets/documents/media/publications/en_e-handeln-i-norden_halfvar_2019_highres.pdf (besökt 3 februari 2021).

¹³ <https://www.postnord.com/siteassets/documents/media/publications/e-commerce-in-europe-2020.pdf> (besökt 3 februari 2021).

¹⁴ Observera att rönen i olika rapporter bör jämföras med försiktighet, då exempelvis undersökningsmetoder och definitioner av produktkategorier kan ha förändrats mellan rapporterna. Dessutom bygger resultaten i PostNords rapporter på konsumenternas egna uppskattningar, vilket skapar ytterligare osäkerhet vid jämförelse mellan olika rapporter.

Tabell 8.2 E-handelsmarknader i de nordiska länderna (rapporter från PostNord)

Nordisk rapport 2018 (n = 89 053 svarande)	Danmark	Finland	Norge	Sverige
E-handelskonsumtion under 2018 (miljarder euro) ^a	5,5	2,8	5,1	9,0
Andel av de svarande som köpt produkter inom hälsa/skönhet på nätet under de senaste 30 dagarna ^b	17 %	8 %	10 %	32 %
Nordisk rapport 2019 (första halvåret) (n = 43 468 svarande)	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Uppskattad summa som konsumenter lägger på skönhets- och hälsoprodukter på nätet per månad, euro ^c	69,2	64,9	66,6	54,4
Europeisk rapport 2020 ^d	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Genomsnittlig total köpesumma under ett år (euro) ^e	850	788	635	1 012
Vanligaste produkter för nätköp	Kläder och skor	Kläder och skor	Kläder och skor	Läkemedelsprodukter
Procentandel av e-handelskonsumenter som har gjort ett inköp från <i>den vanligaste produktkategorin</i> under det senaste året	52 %	54 %	61 %	66 %
Procentandel av e-handelskonsumenter som har gjort ett inköp från <i>kategorin "läkemedelsprodukter"</i> under det senaste året ^f	23 %	24 %	27 %	66 %
Procentandel av e-handelskonsumenter som har gjort ett inköp från <i>kategorin "kosmetiska och hudvård"</i> under det senaste året ^f	25 %	31 %	34 %	38 %

^a Beräknat utifrån konsumenters svar på frågan "Hur mycket skulle du uppskatta att du har handlat varor för på nätet under den senaste månaden?" Urval: Har köpt varor på nätet under den senaste månaden.

^b Urval: Har köpt varor på nätet under de senaste 30 dagarna.

^c Urval: Har köpt varor på nätet under de senaste 30 dagarna. En ungefärlig växelkurs om 1 euro = 10 svenska kronor har använts där originalsiffrorna var i svenska kronor.

^d Undersökningen utfördes under andra kvartalet 2020 av undersökningsföretaget Nepa. Antalet svarande varierade något mellan länderna. I de flesta länder svarade omkring 1 000 personer på undersökningen. Undersökningen utfördes på nätet, vilket betyder att resultaten återspeglar personer som har internettillgång. För att kunna kommentera kring befolkningen som helhet har beräkningar därför gjorts utifrån internetanvändning och befolkningsstatistik för respektive land.

^e Urval: Hela befolkningen i åldrarna 15–79 år.

^f Urval: Har köpt varor på nätet.

Eftersom Island inte ingår i undersökningarna som utförs av PostNord använder vi data från det isländska centret för handelsforskning (*Rannsóknasetur verslunarinnar (RSV)*)¹⁵, som samlar in data om inhemska kortköp på Island. Den isländska e-handelsmarknaden omfattade omkring 0,5 miljarder euro år 2018. Enligt tabell 8.3 var omsättningen från butiker inom läkemedel, hälsa och kosmetika omkring 132 miljoner euro (genom korttransaktioner). Av denna summa var bara omkring 1,25 procent från näthandel, vilket motsvarar ungefär 1,65 miljoner euro. Dock är den isländska marknaden, när justeringar har gjorts för befolkningsstorleken, ganska lik exempelvis den finska nätapoteksmarknaden. Den finska befolkningen om 5,5 miljoner är ungefär 15 till 16 gånger större än Islands befolkning om 350 000 personer. Eftersom omsättningen på den finska nätapoteksmarknaden är i intervallet 10–20 miljoner euro (se avsnitt 4), tycks storleken på den isländska marknaden i själva verket vara ganska lik denna, relativt befolkningsstorleken.

Tabell 8.3 Korttransaktioner och nätförsäljning på Island (2018)

Omsättning, alla islänningars inhemska korttransaktioner	5,59 miljarder euro
från näthandel	0,49 miljarder euro
andel av omsättningen från näthandel	8,77 %
Omsättning, alla islänningars inhemska korttransaktioner från butiker inom läkemedel, hälsa och kosmetika	0,132 miljarder euro
från näthandel	0,00165 miljarder euro
andel av omsättningen från näthandel	1,25 %

Källa: <http://px.rsv.is/PXWeb/pxweb/is/Greidslumidlun/-/Greidslumidlun.px/?rxid=a6840e68-872b-44aa-92d3-6d6f9b4ae808>

8.2 Sammanfattning av de huvudsakliga rönen

Här sammanfattar vi, med grund i de tidigare avsnitten om de respektive länderna, de huvudsakliga rönen för respektive land, i syfte att dra några övergripande slutsatser om de gemensamma respektive unika utvecklingsbehoven för nätapoteksmarknaderna.

Danmark

Nätapoteksmarknaden är alltså under utveckling i Danmark. Nätförsäljning av läkemedelsprodukter har ökat, särskilt under det första halvåret 2020, på grund av covid-19-pandemin. Dock begränsar regleringen fortfarande konkurrensmöjligheterna på ett antal sätt. Att förändra hur apotekssektorn regleras skulle generellt sett främja konkurrens, till konsumenternas gagn. Att utveckla en stark nätapoteksmarknad skulle också bidra till att säkerställa att medborgare på landsbygden får bättre tillgång till läkemedel, medan beroendet av lokala, statligt understödda fysiska apotek skulle minska.

Ett sätt att förbättra tillgången till nätapotek skulle kunna vara att förändra den ekonomiska regleringen av apotek för att säkerställa att både fysiska apotek och nätapotek har ekonomiska incitament för att fokusera på sitt huvuduppdrag: att sälja receptbelagda läkemedel och receptfria läkemedel som bara får säljas på apotek. Dessutom kan effektivitetsvinsterna för

¹⁵ Databas (på isländska) <https://www.rsv.is/gagnasofn>.

nätapotek vara svåra att uppnå utan priskonkurrens, något som idag inte är möjligt i Danmark. En väg framåt skulle vara att införa maximipriser för vissa läkemedel, i stället för fasta priser. Dessutom skulle lättnad i ägarskapsbegränsningarna kunna främja möjligheterna att utveckla nya affärsmodeller och locka konsumenter.

Finland

Vad gäller Finland är den huvudsakliga utmaningen för nätapoteksmarknaden kopplad till den relativt stränga regleringen som omfattar apoteksmarknaden som helhet. Kravet att nätapotek endast kan drivas av aktörer som har licens för att driva fysiska apotek hindrar renodlade nätapotek från att komma in på marknaden. Därför borde en ny typ av apotekslicens, som tillåter renodlade nätapotek, övervägas. Dessutom skulle flera andra regulatoriska reformer eventuellt behövas för att få alla fördelar av en välfungerande nätapoteksmarknad. Exempelvis skulle tillåtelse av viss priskonkurrens vad gäller receptfria läkemedel troligen öka den positiva effekten av nätapotek, då konsumenter skulle kunna köpa receptfria läkemedel till lägre priser.¹⁶

Island

Nätapoteksmarknaden på Island är ännu i ett tidigt skede och under utveckling. De huvudsakliga utmaningarna är alltså de stränga regleringarna på apoteksmarknaden. Ett nätapotek måste ha minst ett fysiskt apotek, vilket gör det kostsamt för ett apotek att ta sig in på nätapoteksmarknaden och hindrar marknadsinträde. En annan reglering som motverkar konkurrens på apoteksmarknaden på Island är den begränsade priskonkurrensen för receptfria läkemedel. Att låta fler aktörer sälja receptfria läkemedel skulle öka konkurrensen och leda till lägre priser.

Norge

I Norge är den huvudsakliga utmaningen för nätapoteksmarknaden kopplad till både regleringar och marknads utveckling. Ett nätapotek måste ha minst ett fysiskt apotek. Detta gör det dyrt att etablera ett nätapotek. Dessutom innebär den vertikala integrationen mellan de tre största apotekskedjorna och deras apoteksgrossist att ett oberoende nätapotek skulle bli beroende av sina konkurrenter för att få alla läkemedel det behöver.

Sverige

I Sverige är den huvudsakliga utmaningen för nätapoteksmarknaden kopplad till läkemedelssäkerhet. Generellt sett håller säkerheten en hög nivå, men Läkemedelsverket har uttryckt en viss oro över att det förekommit fall i Sverige där konsumenter har fått andra konsumenters receptbelagda läkemedel. Den nuvarande regleringen tillåter nätapotek (liksom alla fysiska apotek) att priskonkurrera såvitt gäller receptfria läkemedel och receptbelagda läkemedel som inte är subventionerade. Dock finns inträdeshinder som inte ska underskattas. Det råder ett oligopol på apoteksmarknaden i Sverige, sett till helheten.

¹⁶ Det finska Konkurrens- och konsumentverket (KKV) har presenterat några tänkbara vägar för att utveckla apoteksmarknadsregleringen i en nyligen publicerad rapport. Se <https://www.kkv.fi/en/current-issues/press-releases/2020/11.11.2020-the-fcca-pharmacy-market-study-proposes-measures-to-reduce-the-costs-of-medicines-for-consumers-and-society/>.

